

TARU
VÄYRYNEN

PILVUEN
VARJO

 SAGA
EGMONT

Taru Väyrynen

Pilven varjo

SAGA Egmont

Pilven varjo

Cover image: Shutterstock
Copyright © 1989, 2021 Taru Väyrynen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726949483

1st ebook edition
Format: EPUB 2.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com
Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

Helikopteri putosi Ahvenistolla kauniina kevätpäivänä 1984 ja kieri väkijoukkoon surmaten viisi ihmistä. Noin uskomatonta asiaa ei kirjaan uskaltaisi keksiä, joten se onkin totta. Mutta Kristaa ja Jasua, jotka juoksivat pois helikopterin alta ja pelastuivat kokeakseen jo seuraavassa kuussa monin verroin pahempaa, ei koskaan ole ollut olemassa. Silti heidän tarinansa on tosi. Avaa lehti minä päivänä hyvänsä, aina löydät sen. Jossain toistuu joka päivä vain vähäisin muutoksin se, mitä nämä nuoret kokivat.

Luku 1

Ihan ensimmäiseksi varoitus: et varmasti halua lukea tätä kirjaa. Ja jos tästä varoituksesta huolimatta luet, sinulle jää paha olo. Kerron asioista, joita ei pitäisi olla olemassa. Esitän kysymyksiä, joihin en osaa vastata, etkä osaa sinäkään.

Tällaista kirjaa ei ehkä pitäisi kirjoittaa ollenkaan. En haluaisi kirjoittaa tätä. Mutta nyt tuntuu, että on pakko. Viisi vuotta olen yrittänyt unohtaa. Nyt yritän muistaa.

Olen Henna, 22-vuotias sosiaalikasvattajaopiskelija. Silloin viisi vuotta sitten asuin nuorisokodissa. Kun kerron tuon, kenelle hyvänsä, saan heti selittää, ettei se ollut koulukoti. En ollut tehnyt mitään paha joutuakseni sinne. Sinne ei yleensä jouduttu, sinne päästiin. Niin sen kokivat melkein aina nekin, jotka sijoitettiin, koska ne olivat jo "oireilleet häiriökäyttäytymisellä". Se oli ammattiauttajien peiteilmaus sille, että nuorella oli juopumuspidätyksiä, koulupinnausta, näpistelyä, mitä hyvänsä, mikä niiden mielestä oli ei-toivottavaa. Parhaan ystäväni Kristan kohdalla häiriökäyttäytymisenä pidettiin muun muassa sitä, että hän tappeli, vaikka minun kannaltani se oli hänen parhaita puoliaan. Krista oli pelkäämätön, vankkumaton suoja, jonka varassa meikäläinen nynny liikkui turvallisesti missä hyvänsä. "Älä sitä lyö, sen kaveri on se Krista", oli tuttua jo alaluokilta.

Minä ja Krista olimme ystävät lapsesta asti. Asuimme vierekkäisissä omakotitaloissa mäntyisellä rinteellä niin sanotusti hyvässä kaupunginosassa, jossa oli isoja taloja

isoilla tonteilla ja pihoissa paljon autoja ja vähän lapsia. Kristan koti oli kaksikerroksisessa punatiilitalossa, minun laatikkomaisessa keltatiilitalossa. Krista oli kasvatti, mutta ymmärsi tuskin lapsena itsekään, mitä se merkitsi. Hänen kasvatusvanhempansa kyllä muistivat usein mainita, että hänet oli otettu kurjista oloista, ja hänen piti olla kiitollinen. Mutta hän ei noita kurjia oloja muistanut, ja kiitollisuuden vaatimus tuntui samanlaiselta nalkutukselta kuin käskyt olla kohtelias tai reipas.

Kun Krista sitten tuli murrosikään, selveni kerralla, mitä oli olla kasvatti. Hän kuunteli Hassisen konetta, mikä hänen kasvatusvanhempiansa mielestä oli jumalanpilkkua. Hän osti keskikaljaa ja joi sitä perjantai-iltaisina. Hän alkoi polttaa tupakkaa. Lyhyesti: hän käyttäytyi suurin piirtein niin kuin muutkin tuntemamme sen ikäiset. Ja hänen kasvatusvanhempansa käyttäytyivät aluksi suurin piirtein niin kuin muidenkin vanhemmat. He kielsivät, suuttuivat, äiti itkikin ja kysyi, mikä kasvatuksessa oli mennyt vikaan. Kristalle annettiin tarkat kotiintuloajat, niin kuin monelle muullekin. Hän ei noudattanut niitä, niin kuin ei moni muukaan.

Ja sitten kasvatusisä ilmoitti, että heidän kestokykynsä oli loppu. Hän oli soittanut sosiaalitoimistoon ja irtisanonut hoitosopimuksen. Hän pyysi Kristalta avaimen pois. Krista oli siirretty takaisin sosiaalitoimen vastuulle.

Krista oli kiireesti majoitettava jonnekin, ja hänet otti nuorisokoti. Hän oli järkyttynyt ensin, mutta myös loukkaantunut. Erityisesti häntä raivostutti lista rikkeistä, joihin hän vanhempien kanssa neuvotelleen sosiaalityöntekijän mielestä oli syyllistynyt. Keskikaljapullot olivat vakava alkoholiongelma. Fritsut kaulalla olivat sukupuolista holtittomuutta. Luvatta isän pöydältä otetut tupakat olivat varkaus. Pinnaaminen liikuntatunnilta, jolta puoli luokkaa oli jäänyt pois, oli

koulunkäyntihaluttomuutta. Krista oli siis hyvin pienellä näytöllä hyvin paha tyttö. Ja kun hänet nuorimpana yritettiin asettaa nuorisokodin nuorten arvojärjestyksessä pohjalle, hän näytti tappelutaitonsa. Sillä hän saavutti nuorten kunnioituksen, mutta vahvasti aikuisten käsitystä hänestä tosi hankalana tapauksena.

Krista alkoi kuitenkin nopeasti viihtyä nuorisokodissa. Hän sanoi, että suurin helpotus oli, ettei kukaan enää käskenyt olemaan kiitollinen. Ja Hassisen konetta sai kuunnella. Hän kävi viikoittain kasvatusvanhempiansa luona, ja nämä alkoivat jonkin ajan kuluttua puhua, että hän saisi muuttaa takaisin, kunhan vain lupaisi ...

- Ja sit tulee loputon lista, hän selitti minulle. - Ne kertoo ittiesä läkähdiksiin, mitä mun vaan tarttee luvata. Ja sit ne sanoo, että ne ostaa mulle jotain kivaa, jos mä tuun ja oon kunnolla.

Vietin melkein kaikki illat Kristan luona nuorisokodissa. Sitä ihan naureskeltiin, jotkut ohjaajat puhuivat "meidän Hennasta". Olin aina viettänyt aikaani muualla kuin kotona niin paljon kuin pystyin, sillä meidän tiilitalossamme ei asunut onnellinen perhe. Isä ja äiti joivat molemmat. Heillä oli pieni vaatetusliike keskikaupungilla, he hoitivat sitä kahdestaan. Aamupäivät he pyrkivät olemaan juomatta. Iltapäivällä toinen heistä kävi viinakaupassa, ja pullo avattiin. He luulivat juovansa vain vähän, niin etteivät asiakkaat huomaisi mitään. Reilusti nappailtiin vasta kotona iltaa myöten. Mutta kyllä asiakkaat huomasivat, ja pikkukaupunki tunsu juopot vaatekauppiaat hyvin.

En minä siitä juomisesta niin välittänyt. Lapsi pitää luonnollisena asioita, joiden keskellä elää, humalaista aikuistakin, jos sen näkee sellaisena päivästä päivään. Mutta riitoihin ei totu, ei varsinkaan riitoihin, joissa lyödään ja potkitaan. Muistan jo aivan pienenä seisoneeni

yöllä pihalla ja ulvoneeni suoraa huutoa, hysteeristä itkua. Kristan kasvatusäiti tuli siihen, kantoi minut heille ja laittoi nukkumaan Kristan viereen.

Oikeastaan on vain puolet totuutta, että yritin olla poissa kotoa mahdollisimman paljon. Toisaalta kesken nuorisokodissa vietetyn illankin tuli huoli: mitä kotiin kuuluu, ei kai mitään pahaa ole tapahtunut. Ja sitten täytyi mennä katsomaan. Krista piti sitä typeränä, käski antaa kahden juopon sekoilla rauhassa. Mutta minä pelkäsin, että äiti ehkä olisi hakattu taas kerran siihen kuntoon, että tarvittaisiin ambulanssi. Jos en heti menisi kotiin, olisi minun syyntä, ettei hän päässyt hoitoon.

- Sun syy, Krista sanoi, kun yritin selittää. - Sä oot uskomaton. Sunko syytä on, että sun äiti vaan jatkaa ja jatkaa miehen kanssa, joka hakkaa sitä? Sunko syytä on, että sun faija lyö? Ja sunko syytä sekin on, että ne juo?

Kun olin kuudentoista ja yritin aloittaa lukiota, en enää jaksanut. Valvoin yökausia kuunnellen riitoja enkä saanut unta sittenkään, kun riitelijät nukahtivat. Monta kertaa kouluun meno jäi, kun isä ja äiti eivät jaksaneet mennä avaamaan liikettä ja minun piti tehdä se. Ja pahinta oli, että kun yritin lukea läksyjä, en pystynyt lainkaan keskittymään.

Itse en nähnyt mitään ulospääsyä tilanteesta. Mutta Krista pakotti minut nuorisokodin johtajan, Kalen, puheille. Hän tuli itse mukaan ja selvensi, kun yritin kaunistella tilannetta.

- Sen faija on täys sika, hän sanoi. - Kaks kertaa sen mutsi on hakattu teholle. Kerran sen faija sai pahoinpitelysyytteenkin, kun vammat oli niin vakavia, ettei se enää ollut semmonen juttu, minkä saa sopia keskenään. Meidän porukat oli oikeudessa todistamassa. Ne siihen ambulanssin ja poliisitkin soitti, kun Henna juoksi meille ja huusi, että isä tappaa äidin.

Kale kuunteli vakavana. Hän oli aika nuori mies ja yritti tosissaan tehdä siitä laitoksesta semmoista, jossa nuorilla olisi hyvä olla. Silloin tuntui luonnolliselta, että hän oli semmoinen. Sekin tuntui luonnolliselta, että hän alkoi selvittää minun asiaani ja järjesti minulle paikan nuorisokotiin. Nykyisin tiedän jo, että noissa hommissa on myös turhautuneita ja niitäkin, joita ei talon ulkopuolisten nuorten tilanne kiinnosta pätkääkään. Se nuorisokoti oli parempi paikka kuin monet, ja Kalesta se johtui, mutta nuori ihminen pitää kohtaamaansa hyvyyttä luonnollisena ja hämmästyä vain pahuutta. Luultavasti siksi lapsi ja nuori ei osaa olla kiitollinen.

Kun menin kotiin ja kerroin, että pääsen ehkä muuttamaan nuorisokotiin, äiti alkoi itkeä.

- Et saa jättää minua, hän nyyhkytti.

Pelkoni ja syyllisyydentuntoni leimahtivat saman tien täyteen roihuun. Tietenkään en voisi jättää heitä, se olisi kauhea teko. Naapurin porukat olivat hylänneet kasvattilapsensa Kristan. Lapsen saattoi hylätä, siitä huolehti sitten joku muu. Mutta vanhempiaan ei voinut hylätä, sillä niillä ei ollut ketään muuta.

- Mä en voi tehdä sitä niille, sanoin.

- Sä et voi tehdä tota ittelles, Krista sanoi. - Sä et nuku, susta on tullut kummallinen ja hermostunut, sun koulu menee päin persettä. Sä olit sentäs joskus luokan parhaita.

Hän pakotti minut taas Kalen luo.

- Tää hullu ei tahdo muuttaa, hän julisti.

Kale katsoi ylös papereistaan.

- Luuletko, että vanhempasi vähentävät juomistaan, jos jäät kotiin? hän kysyi.

- En, sanoin.

- Eikö isäsi lyö äitiäsi, jos asut kotona?

- Lyö, mut mä menen väliin. Ja mä soitan apua, jos tarttee.

- Kuinkahan kauan jaksat sitä, kunnes itse juot tai tappelet? Kale kysyi.

- Ei Henna tee kumpaakaan, mut se sekoo, Krista sanoi.

- Mitä itse arvelet? Kale kysyi.

Sillä hetkellä tiesin: ei minusta ollut isää ja äitiä pelastamaan. He eivät edes tahtoneet, että heidät pelastettaisiin. He halusivat jatkaa entiseen tapaan. Voisin vain jäädä ja luultavasti lopulta seota jollain lailla, niin kuin Krista arveli.

- Kuka siitä hyötyy, jos sinun elämäsi tuhoutuu? Kale kysyi. - Muuta pois, ja muutaman vuoden kuluttua vanhempiesi suurimpia iloja on esitellä ylioppilaskuvaasi ja kertoa, miten hyvin heidän työllä menee. Sillä tavalla autat niitä edes vähän.

Hassua, mutta niin todella on. Vaatetusliikkeessä minun kuvaani näytetään varsinkin iltapäivisin ihan tuntemattomillekin, ja vahvasti liioiteltuja tarinoita Hennan opintomenestyksestä tarjoillaan kaupan kylkiäisinä.

Muutin nuorisokotiin, mutta ensimmäiset kuukaudet juoksin koulusta suoraan liikkeeseen. Lopulta aloin uskoa, ettei äiti ollut mustelmilla sen useammin kuin ennenkään eivätkä vanhemmat olleet lisänneet juomistaan. Ehkä se oli jopa hivenen vähentynyt, kun minua ei enää voinut pyytää aamuisin liikettä avaamaan.

- No niin, Krista sanoi. - Pärjäähän ne ilman sua.

Oli kevät, lukion ensimmäinen luokka oli päättymässä, ja ihan kohtuullinen todistus tulossa. Olimme seitsemäntoistavuotiaita, minä ja Krista. Ja Krista eli viimeistä kevättään.

Luku 2

Nuorisokoti oli uudehko talo, yksikerroksinen ja H-kirjaimen muotoinen. H-kirjaimen poikkiviivassa oli talon keittiö ja pääsisäänkäynti eteistiloineen. Poikkiviivan kummassakin päässä olivat olohuoneet. Ja pystyviivoissa olivat asuinhuoneet, käytävien kahden puolen.

Varsinainen nuorisokoti oli oikeanpuoleinen pystyviiva. Vasemman pystyviivan yläosassa oli turvakoti ja alaosassa aikuistuvien nuorten osasto. Minut ja Krista oli juuri määritelty aikuistuviksi ja teimme muuttoa oikean pystyviivan yläosasta vasemman pystyviivan alaosaan. Meitä ennen siellä asuivat jo Jasu ja Markus.

Itse nuorisokoti oli kahdeksanpaikkainen, jokaisella nuorella oli oma huone. Aikuistuvien osastossa huoneita oli neljä. Tulimme sen käytävälle kummallakin sylissä suunnilleen koko omaisuutemme: vaatteita, julisteita ja muutama kasetti, Kristalla myös radionauhuri kasvatusvanhempien lahjana. Jasu ja Markus olivat eläneet kuin pellossa kahdestaan ollessaan, käytävämatto oli likainen ja roskia ajelehti ympäriinsä. Krista potkaisi kengänkärjellään yksinäistä tupakantumppia.

- Tämmönen sit loppuu, hän sanoi.

Pojat olivat varanneet itselleen huoneet käytävän perältä. Molemmat olivat huoneissaan, ja ovet olivat auki. Jasu tuli laiskasti käytävälle.

- Mitä sä sanoit? hän kysyi.

- Saatte siivota, Krista sanoi. - Mä ja Henna ei ruveta asuun missään läävässä. Sit laitetaan siivousvuorot ja ne kans pidetään, mut ensiks te siivootte omat sotkunne.

- Et sä meitä määrää, Jasu sanoi.

Krista pudotti vaatemytyn käsistään lattialle ja antoi nauhurin minulle.

- En vai? hän kysyi.

Hän lähestyi hitaasti Jasua. Jasu oli päätä pitempi ja taatusti voimakkaampi, mutta pelkäsi jostain syystä ottaa yhteen Kristan kanssa - kai siksi, että häviö oli mahdollisuuksien rajoissa ja se olisi ollut tosi vakava kolaus maineelle, jota hän yritti rakentaa. Jasu oli nuorisokodin puolen asukeille jonkinlainen kovis, ja onnistui pelottelemaan Markustakin. Se tosin ei ollut vaikeaa, Markus oli varsinainen pelkuri. Hän oli talon vanhin, jo yhdeksäntoista, ja asui erityisluvalla. Näin jälkeinpäin ajatellen tajuan, että hän taisi olla henkisesti sairas. Hän kaipasi kiihkeästi ystävää ja liittyi Jasuun suorastaan liimautumalla, vaikka Jasu purki häneen pahaa tuultaan ja kiusoittelunhaluaan ihan estottomasti.

Otin Kristan vaatemytyn lattialta heitettyäni omani toiseen tyhjästä huoneista. Krista ja Jasu napittivat toisiaan yhä silmiin käytävällä.

- Puistelet ton maton ja imuroit paskat, Krista sanoi. - Ja sit tämän jälkeen roskat laitetaan roskikseen ja tupakat poltetaan tupakkahuoneessa. Ja vessassa ette kuseksi reunoille, tai saatte nuolla jälkenne.

- Markus, Jasu sanoi kiukkuisesti. - Sun nuo roskat on. Mä puistelen maton ja sä imuroit.

Krista kurkisti vessaan.

- Mä arvasin, hän sanoi. - Pytyn reunat on ihan paskaset. Täällä asuu sikoja. Te ette käytä tätä vessaa, jos te sotkette sen tämmöseks. Pesette tän ja sit yritätte elää siististi.

- Markus, sä peset vessan, Jasu sanoi.

Niin se aina oli. Sen, missä Krista pakotti Jasun myöntymään, Jasu maksatti Markuksella.

Krista tuli siihen huoneeseen, jossa järjestelin tavaroitani.

- Haluuskä tän huoneen? hän kysyi.
- Ei sillä oo väliä.
- Sä sanot aina noin. Niin kuin sä et välittäis mistään.
- En mä kai välitäkään. En ainakaan semmosesta, mikä huone mulla on.

- Sun pitäis, Krista sanoi. - Mä olisin hukuttautunut tuhat kertaa, ellen mä pakottais itseäni välittämään kaikista pikkuasioista. Niin kuin käytävämatoista ja mun julisteista ja semmosesta. Vaikka usein tuntuu, ettei millään oo paskankaan väliä. Mutta ei saa antaa periks. Jos mä kysyisin, että saanks mä ton sun kassin, sä sanoisit, että no mikä ettei.

- No mikä ettei, sanoin. - En mä siihen niin kiintynyt ole.

Hän huokasi.

- Henna, sä oot kamala.
- Enkä, sanoin. - Mä vaan en tykkää rähjätä.

Hän otti tavaransa ja siirsi ne hujan hajan toisen puolen huoneeseen, palasi sitten istumaan minun sängylleni.

- Järjestellään kamat ja sit mennään kinumaan Kalelta rahat elokuvalippuihin.

- Et sä saa, kun sä olit humalassa viikonloppuna, arvelin.

Rahan antamista mihin hyvänsä tarkoitukseen käytettiin talossa palkintona ja sen kieltämistä rangaistuksena.

- Mä puhun Kalen ympäri, hän sanoi iloisesti. - Mä sanon, ettei Henna tykkää mennä yksin.

- Mun pitäis käydä kotona, sanoin. - Mutsi soitti. Niitten ikkunat tarttis pestä.

- Ja säkö peset niitten ikkunat, Krista riehaantui. - Sä oot hullu.

- Tarttee niitä auttaa.

- Ai miks? Krista kysyi. - Miten ne auttoi sua? Mä muistan, miten sua naurettiin alaluokillakin, kun sulla oli ihme kuteet, kun ne ei raskineet ostaa sulle. Ne puki sulle rättikauppansa jävät. Ja ite ne vaan ajeli takseilla ravintoloissa.

- Käyt säkin tamppaamassa teidän porukoiden matot, sanoin.

- Ne antaa siitä rahaa. Teidän porukat ei ikinä anna sulle penniäkään.

- Sä tamppaisit, vaikket saiskaan rahaa.

Hän nauroi.

- Joo, vanhemmat on masentavia, hän sanoi. - Mä en ikinä ota itselleni kasvattia kurjista oloista tamppaamaan loppuikänsä mun mattojani, mä vannon.

- Sun pitäis kans tehdä jotain, Markus huusi käytävällä Jasulle. - Ei ole reilua, jos mä pesen vessan yksin.

- En mä sitä ole reiluksi väittänytkään, Jasu sanoi. - Sä vaan peset, tai itket ja peset.

- Ja masentavia nuokin, Krista sanoi. - Mä inhoon joskus kaikkia ihmisiä, etkö sä?

En luule inhonneeni. En oikein tuntenut mitään. Olin sinä kesänä lievästi rakastunut erääseen Teveen joka ei vastannut tunteeseen senkään vertaa kuin sitä minulla oli. Olin kiintynyt Kristaan ja pariin nuorisokodin aikuiseen, Kaleen ja Arjaan. Mutta ketään en osannut inhota. Varsinkaan en osannut tuntea kiihkeää vihaa. Nuorisokodin puolella oli Anne, joka sanoi vihaavansa äitiään, mutta siinä perheessä olikin alkanut mennä huonosti vasta pari vuotta sitten. Ehkä vihaamaan ei oppinut ollenkaan, jos pienestä asti oli ollut syytä vihata juuri niitä, joita pikkulapsella ei ollut varaa vihata.

Krista meni huoneeseensa, lauloi siellä, ja minä järjestelin tavaroitani. Hän oli valmis nopeammin kuin minä ja kävi Kalen luona, tuli sieltä iloisin askelin, elokuvalippurahat kädessään.

- Voi vittu, Jasu huusi. - Mulle ja Markukselle kans, jos säkin sait.

- Mä pyysin jo teillekin, Krista sanoi armollisesti. - Mut Kale vaatii kuitit, joten rahalla on käytävä elokuvissa eikä sitä saa käyttää esimerkiksi kaljaan.

Pojat vilkaisivat toisiaan. Kuittiasia järjestyisi helposti, eikä tuollaista määrää kaljarahaa elokuvaan tuhlattaisi. Mutta minä ja Krista haimme lehden ja aloimme valita. En menisi kotiin pesemään ikkunoita, en tänään ainakaan.

- Voi räkä, Krista sanoi. - Ei yhtään länkkäriä.

- Tuo vois olla kiinnostava, sanoin varovasti.

- Syvälinen ja monimielinen kuvaus ihmismielen arvaamattomuudesta, Krista luki inhoten. - Mä voin kuvitella, että sua kiinnostais. Mut ajattele sentään muakin. Mun ihmismieli on yksinkertainen.

Meidän oli aina vaikea löytää elokuva, joka olisi kiinnostanut kumpaakin. Minä en pitänyt komedioista. Kristaa ei kiinnostanut tunteilu.

- Hei tuo, sanoin.

- Rohkea, eroottinen kuvaus kielletystä rakkaudesta, Krista luki. - Joo, no olkoon, kun ei ole mitään vauhdikasta.

Niin se oli, erotiikka sentään viehätti kumpaakin. Tosin olin siinäkin suhteessa enemmän vain ajatusten ja haaveiden tasolla kuin Krista, joka syöksyi kokemuksesta toiseen ja keräsi sen myötä minun käsitykseni mukaan tarpeettomia pettymyksiä.

Pukeuduimme parhaimpiimme kaupunkiin lähtöä varten. Nuorisokotinuoren vaaterahoilla se parhaimpiinsa

pukeutuminen oli yhtä kuin ne ehjemmät farkut, uusin pusero ja vähiten räjähtäneet kengät. Mutta oli kevät, ulkona oli lämmin ja mieli oli kevyt. Nuorisokodin eteisessä pysähdyimme peilin luo. Seisoin edessä, hoikka nuori nainen, jolla oli tumma puolipitkä tukka ja hymyilevät silmät. Ja minun takanani oli Krista, vain hiukan kookkaampi, hiukan jäntevämpi, mutta yllättävän saman näköinen kuin minä.

Siihen aikaan puolitutut sanoivatkin usein "hei, Henna tai Krista, kumpi sä nyt oletkin". Liikuimme paljon yhdessä ja ihmisillä oli vaikeuksia muistaa, kumpi oli kumpi.

Olin aina ihailnut Kristaa, pitänyt häntä hyvännäköisenä. Kun tajusin, miten saman näköiset olimme, oli pakko ymmärtää, ettei minunkaan ulkonäössäni vikaa ollut. Katsoimme peiliin, Krista vain hiukan rohkeammin silmin, ja peilin kautta hymyilimme toisillemme.

Luku 3

Nuorisokodissa asuessani ajattelin joskus, että joukosta erottuivat tosi helposti sellaiset kuin Krista ja Anne. Ja kun mietti, mikä niissä oli erikoista, huomasikin, että niiden erikoisuus oli siinä, että ne olivat tavallisia. Ne olivat ihmisiä, joilla oli normaalit tunteet. Ne vihasivat, rakastivat, itkivät, nauroivat.

Ne olivat niin kuin eläviä ihmisiä, me muut olimme varjoihmisiä. Ja näillä elävillä ihmisillä oli ollut koti. Se oli kyllä sitten oksentanut lapsen ulos niin kuin Kristan oli käynyt, tai hajonnut ympäriltä niin kuin Annen koti oli hajonnut. Mutta se oli ollut koti heidän lapsuutensa ajan ja antanut pohjan elämälle.

Meillä varjoihmisillä ei ollut ollut kotia lainkaan, tai sitten siellä aikuiset olivat olleet liian kiinni omissa vaikeuksissaan edes huomaamaan, että heillä oli lapsi. Minä todella hämmästyin, kun ensimmäisinä päivinä nuorisokodissa eräs ohjaaja huolestui siitä, etten ollut ehtinyt ruokailuun. Oliko minun nälkä? Mitä hän toisi keittiöltä? Maistuisiko maksalaatikon loppu? Minun ruokailuistani ei ollut huolta kannettu vauvaikäni jälkeen, enkä tiedä, miten silloinkaan. Olin napsinut jääkaapista mitä löysin, heti kun sen kahvaan yletin.

Varjoihmiselle ei kehittynyt muita tunteita kuin hiukan varjotunteita, tai sitten kummallisia ja vääristyneitä. Markus kaipasi ystävää niin luonnottoman palavasti, että suostui olemaan vaikka päähän potkittuna. Jasu nautti siitä, että sai potkia päähän.